

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

Jozefschool (05JK00)

2022-2023

Inhoudsopgave

1 Inleiding

2 Onze school & passend onderwijs

- 2.1 Algemene gegevens
- 2.2 Visie
- 2.3 Onderwijs en ondersteuning
- 2.4 Ondersteuning aan onze leerlingen
- 2.5 Inspectie

3 Ondersteuningsmogelijkheden van onze school

- 3.1 Deskundigheid
- 3.2 Voorzieningen
- 3.3 Onderwijsaanbod
- 3.4 Methoden
- 3.5 Fysieke ruimten
- 3.6 Protocollen
- 3.7 Leerkrachtvaardigheden

4 Organisatie van de ondersteuning

- 4.1 Ondersteuningsroute binnen de school
- 4.2 Samenwerking met kern- en ketenpartners

5 Planvorming en cyclisch werken

- 5.1 Schoolondersteuningsprofiel (SOP)
- 5.2 Ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP)

6 Bijlage

1. Inleiding

Passend onderwijs

Alle kinderen verdienen een passende plek in het onderwijs. Zij hebben recht op onderwijs dat hen uitdaagt en rekening houdt met hun behoeften. Kinderen gaan, als het kan, naar het regulier onderwijs. Soms is er speciaal onderwijs nodig voor leerlingen die dáár het best op hun plek zijn. Zo worden ze zo goed mogelijk voorbereid op een vervolgopleiding en op een plek in de samenleving.

Voor leerlingen die dat nodig hebben, werkt de school samen met organisaties die in en rond de thuissituatie jeugdhulp bieden.

Inhoud van dit document

Deze rapportage beschrijft de visie op ondersteuning van de school, de ondersteuningsmogelijkheden die de school biedt om passend onderwijs te verzorgen en de ontwikkeldoelen die de school zichzelf stelt. Daarmee heeft dit document ook een functie voor het samenwerkingsverband, en voor ouders.

Rol samenwerkingsverband en school

Om ervoor te zorgen dat alle kinderen een passende plek krijgen, hebben scholen regionale samenwerkingsverbanden gevormd. In deze samenwerkingsverbanden werken het regulier en het speciaal onderwijs samen. De scholen in het samenwerkingsverband maken afspraken over onder andere de begeleiding en ondersteuning die alle scholen in de regio kunnen bieden en over welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het speciaal onderwijs. Ook maakt het samenwerkingsverband afspraken met de gemeenten in de regio over de inzet en afstemming met jeugdhulpverlening.

Ouders melden hun kind aan bij de school van hun keuze en de school kijkt welke ondersteuning het kind nodig heeft en wat de mogelijkheden van de school zijn. Deze rapportage kan ouders een handvat bieden in de keuze van een school doordat het een beeld geeft van de ondersteuning die de school aan hun kind zou kunnen bieden. Of de school voor hun kind de juiste plek is zal altijd uit een individueel gesprek over de behoeften van het kind blijken. Dit hangt namelijk niet alleen af van de aanwezige ondersteuning, maar ook van de specifieke capaciteiten en de ondersteuningsbehoeften van het kind.

Totstandkoming van dit document

Dit document is tot stand gekomen op basis van een online vragenlijst. De school heeft geformuleerd welke ondersteuning mogelijk is, vanuit welke visie en met welke doelen.

2. Onze school & passend onderwijs

2.1 Algemene gegevens

Gegeven	Antwoord
Invuldatum	september 2022
Naam van onze school	Jozefschool
Onderwijstype	Basisonderwijs (BAO)
Naam van ons schoolbestuur	Stichting Sarkon
Naam samenwerkingsverband	Samenwerkingsverband PO Kop van Noord-Holland

2.2 Visie

Ons onderwijsconcept

The leader in me school

Toelichting op onderwijsconcept

Missie

De Jozefschool staat voor goed onderwijs voor elke leerling. De ontwikkeling van de kinderen heeft onze volle aandacht, dat is onze kracht.

Op onze school werken we planmatig met oog voor structuur en duidelijkheid. Wij leren kinderen samenwerken en oplossingsgericht te denken. De kinderen leren vragen te stellen en te reflecteren op hun eigen ontwikkeling.

Ons onderwijs is passend en uitdagend, waarbij het talent van de leerlingen en leerkrachten wordt benut.

Wij waarborgen onze kwaliteit door een continu proces van scholing, afstemming en overleg gecombineerd met een open en actieve leerhouding.

Wij hechten aan onze schoolidentiteit en tradities en dragen deze uit. Onze school staat midden in de samenleving en werkt samen met maatschappelijke instanties en betrokkenen.

Visie

Stap de Jozefschool binnen en voel je welkom. Een rustige en overzichtelijke school met kwalitatief goed onderwijs. Je wordt hier gezien en gehoord. Je mag zijn wie je bent. We leren, werken en vieren met elkaar. Elke dag mogen we ons verwonderen, samen ontdekken en plezier maken. We helpen en zorgen voor elkaar, samen zijn we de Jozefschool.

Onze gezamenlijke regels en afspraken zijn duidelijk zichtbaar in de school. We zijn transparant en kiezen voor veiligheid en stabiliteit.

Op de Jozefschool zijn we actief, nieuwsgierig en betrokken. We zijn verbonden met de wereld om ons heen. We werken aan een onderzoekende en lerende houding, zowel in het team als bij de leerlingen.

De Jozefschool is een school met PIT:

- Professioneel
- Inspirerend
- Toekomst- en doelgericht

De komende 3 schooljaren ontwikkelt de Jozefschool zich tot een Leader in Me school.

Wat is The leader in me?

De focus van het onderwijs ligt niet langer alleen op kennisoverdracht. De maatschappij vraagt meer van ons en onze kinderen. Eigen verantwoordelijkheid nemen, probleemoplossend vermogen, samenwerken en doelgericht kunnen werken zijn eigenschappen welke een kind nodig heeft om zich optimaal te ontwikkelen.

Wij willen dat elk kind in staat is om de leiding over het eigen handelen en leren te nemen. Met The leader in me werken wij volgens een concept waarbij team, kinderen en ouders allen betrokken worden om dit mogelijk te maken. De aanpak is gebaseerd op de 7 eigenschappen van effectief

leiderschap. Deze eigenschappen zijn bedacht door Dr. Stephen Covey en beschreven in de bestseller De zeven eigenschappen van effectief leiderschap.

De 7 eigenschappen

De eerste drie eigenschappen hebben betrekking op jezelf:

1. Wees pro-actief. Je kiest zelf hoe je omgaat met datgene wat je overkomt, jij bent de baas over je eigen leven.
2. Begin met het einddoel voor ogen. Je moet een doel en een plan hebben.
3. Belangrijke zaken eerst. Eerst werken dan spelen.

Gewoonte 4,5 en 6 hebben betrekking op het samenwerken:

4. Denk win-win. Zoek naar een oplossing waarbij iedereen voordeel heeft.
5. Eerst begrijpen, dan begrepen worden. Luister voor dat je praat. Luister om te begrijpen en niet om daarna te kunnen overtuigen.
6. Creëer synergie. Samen ben je sterker en samen kun je meer dan eenieder afzonderlijk.

Gewoonte 7 is een bijzondere. Deze gaat over goed voor jezelf zorgen:

7. Houd de zaag scherp. Zorg voor evenwicht op alle gebieden.

De belofte aan de kinderen:

Ik durf te laten zien wie ik ben en wat ik kan.

Ik stel doelen en wil blijven leren en ontwikkelen.

Ik ben verantwoordelijk voor wat ik zeg en wat ik doe.

Vol vertrouwen stap ik de wereld in.

Ik blijf mij verwonderen.

Onze visie op passend onderwijs

Kinderen verschillen... en dat mag! We proberen op school zo goed mogelijk om te gaan met die verschillen en proberen het onderwijs aan de kinderen zo te geven dat alle kinderen optimale ondersteuning kunnen krijgen.

Wet Passend Onderwijs

Vanaf 1 augustus 2014 is Passend Onderwijs formeel een feit. Passend onderwijs zorgt er voor dat drie vormen van primair onderwijs, regulier basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs, in één wet een plek hebben gekregen. Passend Onderwijs wil er ook voor zorgen dat op alle drie niveaus een zo hoog mogelijke onderwijskwaliteit wordt gerealiseerd. Passend onderwijs richt zich op wat kinderen al kunnen en wat zij nodig hebben om zich verder te ontwikkelen. Passend onderwijs wil elk kind zo thuisnabij mogelijk onderwijs laten volgen. Dat is voor een belangrijk gedeelte al gerealiseerd maar er zijn grenzen aan!

Zorgplicht

Passend onderwijs geeft schoolbesturen zorgplicht. Zorgplicht betekent dat de school waar u uw kind aanmeldt of uw kind staat ingeschreven te allen tijde moet zorgen voor een passende onderwijsplek. Dat kan een plek zijn op de eigen school met extra ondersteuning, op een andere reguliere school in de buurt waar beter tegemoet gekomen kan worden aan de onderwijsbehoeften van uw kind, of een plek op een speciale (basis)school. De school is er verantwoordelijk voor om samen met u voor een geschikte plek te zorgen: zorgplicht bij passend onderwijs! Scholen maken daartoe deel uit van een samenwerkingsverband en organiseren zich in scholengroepen. Ze maken

onderling afspraken over hoe ervoor te zorgen dat alle leerlingen onderwijs krijgen dat bij hen past, uitdaagt en ontwikkelt.

Nieuwe structuren

Vanaf 1 augustus 2014 wordt er niet meer gewerkt met het landelijke systeem van indicatiestelling en zogenoemde rugzakjes. Het Samenwerkingsverband (SWV) neemt die over. Dat is vanaf nu de regisseur van alle vormen van extra zorg voor leerlingen en ontvangt daar rechtstreeks middelen voor van de overheid. De scholen van Stichting Sarkon maken samen met alle andere scholen in hun regio deel uit van het "Samenwerkingsverband Kop van Noord-Holland voor passend en primair onderwijs". Het samenwerkingsverband bestaat op haar beurt uit negen scholengroepen. Een scholengroep bestaat uit scholen van verschillende schoolbesturen. De scholen liggen bij elkaar in de buurt en hebben de opdracht om in hun regio samen te zorgen voor zo passend mogelijk onderwijs van hoge kwaliteit.

Onze school is lid van de scholengroep Texel.

Per augustus 2022 zijn de geldstromen ook veranderd en deze bestaat nu uit twee onderdelen; zorg (via de gemeente en de Jeugdwet) en het onderwijs. Meer informatie over deze verandering vindt u op de website van MIS - K; www.mis-k.nl

Ondersteuning

Het Samenwerkingsverband Kop van Noord-Holland heeft in haar ondersteuningsplan beschreven welke basiszorg elke school moet kunnen bieden. Het uitgangspunt van basisondersteuning is dat uw kind zo veel mogelijk wordt opgevangen in de eigen groep door zijn of haar eigen leerkracht. Het ondersteuningsteam (OT) van de school bewaakt dit. Elke school heeft een schoolondersteuningsprofiel. Dat staat op onze eigen website en de website van het Samenwerkingsverband ([www.swkopvannoordholland.nl/PO/informatie ouders](http://www.swkopvannoordholland.nl/PO/informatie_ouders)) waar u ook de profielen van andere scholen in de scholengroep vindt.

In het schoolondersteuningsprofiel staat naast de basisondersteuning ook de extra ondersteuning beschreven die wij uw kind kunnen bieden. Dat kan extra ondersteuning binnen de school zijn (bijvoorbeeld extra tijd, verlengde instructie, ambulante begeleiding) of gedeeltelijk buiten de school (bijvoorbeeld plusklas, schoolmaatschappelijk werk, jeugdzorg).

De scholen in de scholengroep zorgen samen voor een dekkend aanbod van veel vormen van extra ondersteuning. Als wij uw kind niet de juiste zorg kunnen bieden, dan kunnen wij een beroep doen op de expertise van de collega-scholen uit de scholengroep. Bovendien ontvangen we van het samenwerkingsverband een basisbedrag om extra ondersteuning op school te kunnen bieden. In voorkomende gevallen kunnen we ook extra middelen aanvragen, waarmee wij uw kind op onze eigen school kunnen blijven opvangen. Tegelijkertijd betekent dit niet standaard dat we uw kind altijd kunnen begeleiden, ook de school loopt soms tegen de grenzen van haar mogelijkheden aan.

Wanneer uw kind beter af is bij plaatsing op een school voor speciaal (basis)onderwijs, dan vragen wij dat samen met u aan bij de commissie toewijzingen onderwijs (CTO). We spreken dan over diepteondersteuning.

Speciale scholen voor kinderen met een visuele beperking en voor dove en slechthorende kinderen en kinderen met een communicatieve beperking vormen een uitzondering. Zij bekijken zelf of een kind voor plaatsing in aanmerking komt. Het blijft wél onze zorgplicht u daarin te begeleiden.

Positie van de ouders

De positie van u als ouder verandert met de komst van passend onderwijs. Het is voortaan het schoolbestuur (de school) die verantwoordelijk is voor de aanvraag van extra ondersteuning of

plaatsing op een school voor speciaal (basis) onderwijs, uiteraard in nauw overleg met de ouders/verzorgers.

Voor meer informatie hieromtrent kunt u in eerste instantie terecht bij de directie van de school. Het is ook mogelijk om rechtstreeks contact te leggen met het Samenwerkingsverband Kop van Noord-Holland via info@swvkopvannoordholland.nl. Via de medezeggenschapsraad (MR) van onze school heeft u invloed op ons schoolondersteuningsprofiel. Een afvaardiging van de MR van Sarkon neemt plaats in de Ondersteuningsplanraad (OPR) van het samenwerkingsverband en heeft via deze weg invloed op het overkoepelende ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband.

Meer informatie vindt u op de volgende websites:

www.steunpuntpassendonderwijs.nl

www.swvkopvannoordholland.nl

www.mis-k.nl

2.3 Onderwijs en ondersteuning

Kenmerkend voor onze leerlingen

4.1 Algemene kenmerken

De Jozefschool ligt in de gemeente Texel, in Den Burg. Den Burg ligt binnen Wijk 00 het Oude Land en Duingebied in de gemeente Texel. Hoewel het voedingsgebied van de school logischerwijs om en rond Den Burg ligt, zien we dat er ook leerlingen komen van nabijgelegen dorpen. 75% van de leerlingen komen uit postcode gebied 1791, daarnaast komt 7 % uit Den Hoorn en Oudeschild. In Den Burg zijn 5 basisscholen gevestigd. De Jozefschool is een van de vijf basisscholen in de Skool, gelegen aan de Emmalaan. Uit de wijde omtrek van Den Burg bezoeken de kinderen onze school. De sporthal, waar de kinderen gymles krijgen vanaf groep 3, ligt naast de school. Rondom de school is er ruime parkeergelegenheid en is er een ruime fietsenstalling aan de rand van het speelplein.

Op Texel is 90 % van de bewoners in Den Burg is autochtoon. Veel ouders op Texel werken in de horeca of agrarische sector of is zelfstandig ondernemer. De thuistaal van de leerlingen is voor 95% Nederlands, de overige talen die thuis worden gesproken zijn Pools, Arabisch, Syrisch.

4.2 Leerlingenaantallen

De leerlingprognose voor de Jozefschool voorspelt de komende 4 jaar een lichte daling in leerlingaantal. Het is de afgelopen jaren lastig gebleken om de leerlingenaantallen goed te voorspellen. Momenteel is het leerlingenaantal al 3 jaar stabiel rond de 260 leerlingen. De Jozefschool is de afgelopen jaren qua leerlingenaantallen een stabiele school gebleken, die ondanks de krimp in geboortecijfers een lichte groei doormaakt.

Een duidelijke structuur, een goede sfeer, een goede ondersteuningsstructuur, een goede communicatie met ouders en andere betrokkenen worden vaak genoemd als oorzaak hiervan. Daarnaast waarderen ouders dat wat we doen wat we zeggen: "what you see is what you get". De Jozefschool geniet momenteel dan ook veel vertrouwen onder huidige en belangstellende ouders, wat onder meer tot uitdrukking komt in een stijgend belangstellingspercentage.

4.3 Ouderbetrokkenheid

We hebben een heldere visie en verwachtingen naar elkaar. We hebben onze visie uitgesproken naar elkaar en samen vastgesteld. We stellen deze visie en samenwerking regelmatig aan de orde in team, OR en MR en stellen deze zo nodig ter discussie.

We nemen elkaar serieus. We zien elkaar staan, praten respectvol en positief over elkaar en nemen snel contact met elkaar op als dat aan de orde is. We praten met elkaar en niet over elkaar. We zijn in elkaar geïnteresseerd en respecteren elkaars standpunten en meningen. We waarderen elkaar voor onze betrokkenheid bij de school en voor het kind. We stellen elkaar vragen als we elkaar niet begrijpen. We gaan uit van de kracht en betrokkenheid van zowel ouders als leerkrachten en directie. We organiseren formele contactmomenten met elkaar. Naast de informele contacten die er zijn, hebben we een aantal geplande momenten waarop we gericht over de ontwikkeling van de kinderen spreken. Informatieavonden, voortgangsgesprekken, rapportavonden, adviesgesprekken en zorggesprekken zijn hiervan voorbeelden. De data voor deze gesprekken zijn vooraf bij school en ouders bekend. Ook tussen de geplande gesprekken weten we elkaar te vinden: we maken een afspraak en leggen belangrijke aandachtspunten en afspraken vast.

We zien elkaar als partner in de opvoeding. Ouders en school hebben allebei hetzelfde belang en dat is het welzijn van het kind. Bij conflicten en meningsverschillen is het soms moeilijk om dit gezamenlijk belang te blijven zien. We streven ernaar om objectief maar betrokken elkaars standpunten te begrijpen en oplossingen te vinden in het belang van het kind.

4.4 Leerlingkenmerken t.o.v. sociaaleconomische situatie

Het gemiddelde inkomen op Texel ligt laag (22.000 euro) t.o.v. het gemiddelde jaarinkomen van Nederland. Het aantal inwoners in woonplaats Den Burg is tussen 2013 en 2019 met 82 personen

afgenomen (afgerond is dat 1%); van 7.090 in 2013 tot 7.008 in 2019. In het schooljaar 2017/2018 bestaat het leerlingenbestand voor 20% uit leerlingen uit eenoudergezinnen. Dat percentage ligt hoger dan het landelijk gemiddelde.

Van de inwoners van 15-65 jaar op Texel heeft 68% een inkomen uit arbeid. Dit is meer dan landelijk (64%) en in de hele regio Noord-Holland Noord (66%). Het opleidingsniveau is lager dan landelijk. Van de inwoners van 19-65 jaar op Texel is 42% laag opgeleid. Landelijke in Noord-Holland Noord is dit respectievelijk 32% en 40%. Het aantal achterstandsléerlingen, dat zijn leerlingen in het basisonderwijs van wie de ouders een laag opleidingsniveau hebben, is op Texel echter lager (7,4%) dan landelijk (16%).

4.5 Leerlingenkenmerken t.o.v. de cognitieve ontwikkeling

Het centraal bureau voor de statistiek (CBS) berekent voor elke schoolvestiging de complexiteit van de schoolpopulatie (schoolweging). Zij doen dit aan de hand van vijf factoren: het opleidingsniveau van ouders, de herkomst van ouders, of ouders in de schuldsanering zitten, de verblijfsduur van moeder in Nederland en het gemiddelde opleidingsniveau van moeders. De gemiddelde schoolweging van de Jozefschool is 29,8 % op een schaal die loopt van 20-40%. De uitstroom naar het VO is wisselend. Het afgelopen schooljaar 2021-2022 was de uitstroom als volgt: vwo 11%, havo/vwo 35 %, vmbo TL/havo 22%, vmbo kader/basis 14%, pro/vmbo bb 3%

Eindtoets 2022

Taalverzorging niveau <1F 5%, 1F 95%, 2F, 62%

Lezen niveau <1F 5%, 1F 95%, 2F 78%

Rekenen < 1F 11%, 1F 89%, 1S 46%

4.6 Extra onderwijsbehoeften

- percentage leerlingen met een lichamelijke beperking 2%
- percentage leerlingen met gedragsproblematieken 5%
- percentage leerlingen met dyslexie 10%

Ten aanzien van de sociaal emotionele ontwikkeling is het aanleren van sociaal wenselijk gedrag middels een gestructureerde methode een speerpunt. Dit wordt met name ingegeven door eigen waarnemingen, gerelateerd aan de maatschappelijke ontwikkelingen die ook op Texel plaatsvinden: een grotere mate van autonomie, gezagsverhoudingen die minder vanzelfsprekend zijn, een toenemende mondigheid van ouders en een grotere rol voor de scholen ten aanzien van maatschappelijke thema's. Dit rechtvaardigt de inzet van PBS en The leader in Me.

Sterke punten in onze ondersteuning

Observaties

Het observeren van kinderen neemt in ons onderwijs een grote plaats in. Het kijken naar kinderen hoe ze spelen, samenspelen, werken en samenwerken is één van de pijlers waarop de aanpak van uw kind wordt bepaald. Soms aan de hand van observatiebladen of een checklist, vaak ook zonder een dergelijke lijst gedurende de schooldag.

Deze observaties worden vastgelegd in ons leerlingvolgsysteem. De leerkrachten kunnen gemakkelijk terugzien hoe de ontwikkeling van een kind verloopt en kunnen u hierin inzage geven. Veel observaties worden dan ook gebruikt voor de rapportage aan ouders en voor de overdracht van de ene naar de andere groep.

Methode gebonden toetsen

Vanaf groep 3 wordt meer methodisch gewerkt. Aan de hand van de toetsen die bij de methodes

horen, krijgt de leerkracht een beeld van de ontwikkeling van het kind. Op basis van de methode gebonden toetsen maakt de leerkracht een analyse van de toets via een zogenaamd actieformulier, dat aanknopingspunten biedt voor de verdere aanpak rondom een bepaald onderdeel van de lesstof. Deze acties worden planmatig verwerkt in de dagplanning van de leerkrachten. De oefenstof van de kinderen wordt grotendeels door de leerkracht nagekeken. In de hogere groepen wordt werk regelmatig direct met de kinderen samen nagekeken en besproken. Ook kijken kinderen zelf hun oefenstof na, wat niet altijd door de leerkracht wordt overgedaan. We geven de kinderen hierbij een grote mate van eigen verantwoordelijkheid, wat tevens leidt tot meer reflectie op en bewustwording van het gemaakte werk. Het kan dus voorkomen dat niet al het oefenwerk van de kinderen door de leerkracht is beoordeeld. Toetsen die bij de methode horen, worden uiteraard altijd door de leerkracht gecorrigeerd.

IEP-leerlingvolgsysteem

Naast de methodegebonden-toetsen gebruiken we ook in de school het IEP leerlingvolgsysteem. Dit betekent dat de school de vorderingen van leerlingen kan volgen vanaf het moment dat zij starten in groep 3 tot en met groep 8. We toetsen op deze manier methode-onafhankelijk het begrijpend en technisch lezen, spelling en rekenen.

IEP staat voor Inzicht Eigen Profiel. Het is belangrijk dat een kind inzicht heeft in zijn/haar vaardigheden en de groeimogelijkheden. Vanuit IEP LVS krijgt uw kind twee keer per jaar, toegevoegd aan het rapport, een Talentenkaart. De talentenkaart maakt voor een kind goed inzichtelijk en geeft een compleet beeld op het gebied van hoofd, hart én handen; "Waar sta je als kind op dit moment, welke ontwikkeling heb ik doorgemaakt en op welke gebieden zijn er nog groeimogelijkheden?" Hoe volgt het IEP LVS een kind?

Het IEP Leerlingvolgsysteem (LVS) bevat volgtoetsen voor leerjaar 3 t/m 8 voor taal en rekenen, maar ook voor de zachtere vaardigheden; sociaal-emotionele ontwikkeling, leeraanpak en creatief vermogen; de zogenoemde onderdelen "Hoofd, Hart&Handen". De manier van toetsen binnen het IEP LVS maakt het mogelijk dat uw kind op al deze aspecten wordt gevolgd en dat uw kind op een passend niveau wordt getoetst waardoor direct na de toets verder gewerkt kan worden aan de eigen ontwikkeling.

Ontwikkelingsvolgmodel Edumaps

Voor het bijhouden van de ontwikkeling van de kleuters, hebben we de beschikking over het programma EduMaps. In dit model staan de verschillende fasen beschreven die een kleuter in zijn of haar ontwikkeling doormaakt. De leerkrachten observeren de kinderen en vullen in het model de huidige ontwikkeling van het kind in. We zien hierdoor snel hoe een kind zich ontwikkelt. Vervolgens kunnen we effectief aansluiten bij de volgende stap die een kind gaat maken: door gerichte aandacht of oefeningen kunnen we het kind goed op weg helpen in zijn of haar ontwikkeling. Een prachtig systeem, dat de leerkracht u graag laat zien aan de hand van de ontwikkelingen van uw kind!

Dossiervorming

Het is van groot belang om de ontwikkeling van uw kind en alles wat hiermee te maken heeft zorgvuldig te noteren en te bewaren. We gebruiken hiervoor het administratiepakket ESIS, een pakket dat binnen het gehele bestuur van Stichting Sarkon gebruikt wordt. Al deze gegevens vormen later mede de basis voor de rapportage naar de ouders.

Gesprekscyclus rondom ondersteuning

Op de Jozefschool is er een cyclus van gesprekken rondom de ondersteuning van onze kinderen gepland. Aan het einde van ieder schooljaar zijn er overdrachtsgesprekken van de kinderen naar de nieuwe groep, om de doorgaande lijn tussen de groepen te waarborgen. Daarnaast bespreken de

leerkrachten met de intern begeleider en de directie de doelen die er voor het aankomende schooljaar worden gesteld. Deze doelen, per kind of per groep, worden 5 keer per jaar besproken en eventueel aangepast. Hierdoor wordt ons onderwijs niet vrijblijvend, maar vooraf gepland ingevuld. Gesprekken rondom toetsgegevens, handelingsplannen en andere zaken vinden regelmatig plaats met leerkrachten en de ouders van kinderen die speciale en/of extra ondersteuning nodig hebben. Indien nodig wordt een leerlingbespreking gehouden met de leerkracht en de intern begeleider. Jaarlijks vinden structureel vier zorggesprekken plaats tussen ib'er en de directie, waarin algemene knelpunten of succeservaringen worden besproken en meegenomen in de ontwikkeling van het beleid van de school. Indien nodig vindt er ook incidenteel overleg plaats. Voor kinderen met bijzondere ondersteuningsbehoeften zijn 8 keer per jaar afzonderlijke momenten gepland voor overleg in een ondersteuningsteam. In dit team nemen de directeur, de intern begeleider, een orthopedagoog vanuit het orthoteam van Sarkon, de groepsleerkracht, de ouders en indien nodig een schoolmaatschappelijk werker of andere specialisten plaats. Samen onderzoeken en bespreken we de ondersteuningsbehoeften van uw kind.

Grenzen aan onze ondersteuning

We besteden als Jozefschool veel tijd en energie aan het begeleiden van kinderen met bijzondere hulpvragen. Toch zijn onze mogelijkheden soms beperkt. We zijn een reguliere basisschool die tegen grenzen van zorg kan aanlopen. Deze grens wordt bereikt wanneer:

- het kind niet meer te sturen is;
- het kind zo agressief is waardoor de veiligheid van zichzelf én andere kinderen in het geding is;
- er ondanks de nodige ondersteuning stilstand in de ontwikkeling is;
- een leerling zoveel begeleiding van de leerkracht vraagt dat dit ten koste gaat van de aandacht voor de overige kinderen;
- er meer dan drie leerlingen in de klas zijn met een eigen leerlijn en/of aanpak;
- een leerling de draagkracht van een leerkracht te boven gaat en er geen verder mogelijkheden zijn voor ondersteuning en/of overplaatsing naar een andere groep.

Onze ambities en ontwikkeldoelen voor de ondersteuning

Alle leerlingen van onze school hebben een unieke persoonlijkheid en verschillende behoeftes. De meeste leerlingen ontwikkelen zich op een regelmatige, wellicht voorspelbare manier. Er zijn ook leerlingen die een langere tijd nodig hebben om te leren of juist maar weinig uitleg nodig hebben om grote stappen te maken in hun leerproces. Ondanks de verschillende leermogelijkheden willen wij dat ieder kind zoveel mogelijk tot zijn of haar recht komt. Wij willen graag samen met de ouders voor onze kinderen zorgen. Door de juiste werk- en pedagogische sfeer te creëren willen we vooral voorkomen dat er extra zorg nodig is. We proberen de sfeer in de school en in de klas veilig en vertrouwd te maken zodat de kinderen zich 'thuis' voelen op onze school.

Onze leerkrachten zullen hun vak zo goed mogelijk uit voeren door goed les te geven en op de hoogte te zijn en te blijven van wat er speelt en leeft bij de kinderen en ouders. Voor sommige leerlingen is dit niet genoeg en zij hebben behoefte aan extra begeleiding. Dit kunnen kinderen zijn die begeleiding nodig hebben op sociaal/emotioneel en/of cognitief en/of motorisch gebied. De speciale begeleiding wordt zoveel mogelijk door de leerkracht in de klas gegeven en geldt zowel voor het "meer als minder begaafde" kind.

Van belang is dat de leerkrachten goed les geven. Zo wordt voorkomen dat er een grote groep leerlingen ontstaat die (veel) extra begeleiding nodig heeft. Daarom vinden we het volgende van groot belang:

- Dat we preventieve zorg verlenen aan alle leerlingen, op alle leer- en ontwikkelingsgebieden;
- Dat we blijven werken aan de deskundigheidsbevordering van de individuele leerkracht ten aanzien van signaleren, kunnen maken van een probleemanalyse, remediëren (planmatig handelen / behandelen van zorgleerlingen), en evalueren;
- anticiperen op ontwikkelingen die kunnen leiden tot voorkomen van achterstanden;
- het effectief inzetten van interactieve directe instructie
- het aanpassen van de klassenorganisatie aan de behoeften van de kinderen (klassenmanagement).
- Dat we als school kennis nemen van geëigende (ortho) didactische methodieken en materialen, het liefst die aangetoond effectief zijn.

2.4 Ondersteuning aan onze leerlingen

Deze paragraaf beschrijft welke ondersteuning wij bieden aan al onze leerlingen, en welke ondersteuning wij bieden aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben.

Ondersteuning in de lessen

Aan alle leerlingen:

We werken vanaf groep 3 standaard met 3 verschillende niveaus in de groepen: instructiegroep, basisgroep, plusgroep. Hierdoor zijn we in staat om gericht in te spelen op de verschillende niveaus van de kinderen. Regelmatig delen we de kinderen naar aanleiding van hun resultaten opnieuw in, zodat de kinderen altijd uitgedaagd worden op hun eigen niveau.

Aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben:

Sommige kinderen hebben, naast het aangeboden leerprogramma, extra individuele hulp nodig. De intern begeleider ondersteunt de leerkrachten om de ondersteuning voor deze kinderen zo goed mogelijk te kunnen uitvoeren. Ook analyseert de intern begeleider samen met het team de toets resultaten van de gehele school, om zodoende zicht te krijgen op ons totale onderwijsniveau. Extra hulp wordt in principe door de eigen leerkracht in de groep gegeven. In een aantal gevallen wordt de leerkracht ondersteund door de onderwijsassistent. Voor kinderen die een arrangement krijgen, een aanbod aan specifieke ondersteuning, geldt dat de beschikbare tijd ook voor het grootste deel aan het betreffende kind ten goede komt. Het kan voorkomen dat om didactische of pedagogische redenen er ook andere kinderen aanschuiven die hulp nodig hebben of juist kunnen bieden.

Ondersteuning buiten de lessen

Aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben:

Wanneer we met elkaar vaststellen dat het bieden van ondersteuning op groepsniveau niet het gewenste resultaat heeft, dan wordt de ondersteuning opgeschaald naar bovenschools niveau. In samenspraak met u als ouders/ verzorgers, wordt bekeken welke ondersteuning wenselijk is. Dit gesprek vindt plaats in het zogenaamde Ondersteunings Team (OT) van de school. Afhankelijk van onze vragen, kunnen -externe- deskundigen worden ingeroepen om e.e.a. te onderzoeken. Vervolgens wordt een plan van aanpak gemaakt, dat wordt beschreven in een groeidocument.

Soms vraagt ondersteuning extra inzet van een onderwijsassistent of leerkracht. We hebben hiervoor vanuit het Samenwerkingsverband Kop van Noord-Holland extra financiële middelen voor gekregen. De intern begeleider bewaakt de inzet van deze middelen en zet de ondersteuning effectief in. Wanneer we constateren dat een leerling het reguliere eindniveau van de basisschool niet gaat halen, dan stellen we een ontwikkelingsperspectief op. Hierin maken we een inschatting van het einddoel dat we verwachten te halen en werken hier gericht naar toe. De kern is echter heel simpel: wanneer uw kind zich minder goed of juist beter ontwikkelt dan de "gemiddelde" leerling, dan gaan we hiermee aan de slag. Uiteraard gebeurt dit in nauw overleg met de ouders/ verzorgers.

Interne plusgroep

Op de Jozefschool is in het schooljaar 2021-2022 gestart met een intern plusklas, genaamd Doelab

(voor de kleutergroepen) en Groeilab (voor de groepen 3 t/m 8. De aanmelding hiervoor gebeurt via de intern begeleider, in overleg met de leerkracht en u als ouder. Ook is er op Texel een bovenschoolse Plusklas beschikbaar voor hoogbegaafde leerlingen. Om voor plaatsing in deze bovenschoolse plusgroep aanmerking te komen, zijn er diverse voorwaarden waaraan de kinderen moeten voldoen. De intern begeleider coördineert de plaatsing van de kinderen, ook hier is intensief contact met u vanzelfsprekend.

2.5 Inspectiebeoordeling

De Inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs, de kwaliteitszorg en het financieel beheer primair op het niveau van de standaard. Deze kwaliteitsbeoordeling leidt tot een oordeel over de school als geheel. De beoordeling "voldoende" betekent dat de school voldoet aan de deugdelijkheidseisen en daarmee basiskwaliteit aan de leerlingen biedt. Als de school daarnaast ook eigen aspecten van kwaliteit op overtuigende wijze laat zien, dan kan de school de beoordeling "goed" ontvangen. Eigen aspecten van kwaliteit hebben betrekking op de ambities en doelen die een school zelf stelt en die verder reiken dan basiskwaliteit.

Op 3-8-2016 vond het laatste kwaliteitsonderzoek van de inspectie plaats.

Het inspectierapport van onze school is te vinden via deze link:

<https://www.onderwijsinspectie.nl/zoek-scholen>

De Inspectie heeft onze school beoordeeld met de waardering Voldoende.

Punten van verbetering

Vervolgstappen naar aanleiding van het inspectie bezoek

Begrijpend lezen

- Als veranderingsonderwerp in de schoolmonitor, onderzoek doen.
- Reflectie: wat is Begrijpend Lezen, wat maakt Begrijpend Lezen tot Begrijpend Lezen? Inhoud van de tekst staat centraal.
- Transfer van Begrijpend Lezen in de zaakvakken

Leerkrachtgedrag

- Doelgericht werken t.o.v activiteitgericht werken: focus op je doelstellingen
- Doelen stellen voor alle vakken.
- Beter analyseren: waarom doe je de dingen die je doet, waar komt dat door?
- Focus op resultaat: wat leer je hier nu van / wat heb ik de kinderen vandaag geleerd?
- Instructie geven op het doel en het concept.
- Reflectie op eigen leerkrachtgedrag: wat heb ik gedaan om e.e.a. te bereiken of niet?
- Loslaten van leerlingen die het al begrijpen.
- Effectieve instructie: wat is de kern, wat is aanvullend; meer differentiatie.

Sociaal emotionele ontwikkeling

- PBS: nakomen van afspraken en afwijken van afspraken: hoe doen we dat, hoe communiceren we dat
- PBS: leer kinderen hoe ze dingen zelf kunnen oplossen
- PBS: ga met kinderen in gesprek: gebruik de ervaringen van kinderen om je onderwijs te verbeteren: kind gesprek, evaluaties, mini-enquêtes etc..
- Portfolio: eigen doelen stellen, eigenaarschap van kinderen , kind gesprekken

Schoolontwikkeling

- Focus in schoolontwikkeling: wat doen we, wat zetten we weg en waar. Maar ook: hoe efficiënt doen we de dingen die we doen.

- Taalbeleidsplan ontwikkelen.

Sterke punten

De Jozefschool Texel heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

- De eindresultaten voor taal en rekenen zijn voldoende.
- Het didactisch handelen van de leraren heeft voldoende kwaliteit.
- De school volgt alle leerlingen in hun ontwikkeling en biedt extra ondersteuning als dit nodig is.
- Op de Jozefschool is sprake van een prettig en veilig schoolklimaat. De school besteedt veel aandacht aan het stimuleren van positief gedrag; ouders en team zijn hier erg tevreden over.
- Team en directie werken continue betrokken en gemotiveerd aan de schoolontwikkeling.

3. Ondersteuningsmogelijkheden van onze school

Onze school heeft diverse ondersteuningsmogelijkheden beschikbaar voor onze leerlingen. In paragraaf 3.1 tot en met 3.3 zijn overzichten weergegeven van de aanwezige ondersteuning.

Legenda

Op de school aanwezig

Centraal beschikbaar voor de school via het bestuur

Centraal beschikbaar voor de school via samenwerkingsverband of derden

3.1 Deskundigheid

Binnen ons schoolteam zijn voor verschillende functies (taak)uren toegewezen om ondersteuning aan onze leerlingen te bieden en tegemoet te komen aan hun specifieke onderwijsbehoeften. Deze zijn hieronder weergegeven.

De onderstaande lijst toont de deskundigheden die ingezet kunnen worden voor leerlingen die hier behoefte aan hebben.

Deskundige	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Autisme-specialist			
Beeldcoach en/of video-interactie-begeleider			
Dyscalculiespecialist			
Dyslexiespecialist			
Fysiek specialist (zoals motorisch remedial teacher)			
Gedrag / sociale vaardigheden specialist			
Jonge kind specialist			
Laagbegaafdenspecialist			
Logopedist			
Meer- en hoogbegaafdheid specialist			
Minder- en laagbegaafdheid specialist			
NT2-specialist			
Ondersteuningsadviseur / gedragswetenschapper			
Orthopedagoog			
Psycholoog			

Reken-/wiskunde-specialist			
Taal-/leesspecialist			

Anders, namelijk	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
schoolopleider			
ict coördinator			
Voorschoolse Educatie			
Lichamelijke of verstandelijke beperking			
Specialist taalontwikkelingsstoornis			
Specialist slechthorenden			
Specialist slechtzienden en blinden			

Toelichting deskundigheid

Taken intern begeleider

De intern begeleider begeleidt en coacht leerkrachten en het team bij het begeleiden van leerlingen met specifieke onderwijs- en ondersteunings behoeften.

Met de komst van Passend Onderwijs is samenwerking met de externe omgeving onontkoombaar.

De ib'er stimuleert de contacten en is de verbindende factor tussen de interne en externe partijen.

Taken ib'er:

- kenniscoördinator
- verbinder
- coach
- innovator
- partner van de schoolleider
- analyseren van de toetsresultaten
- ondersteuning bieden bij het opstellen van onderwijsplannen
- afname van NSCCT
- klassenbezoeken afleggen
- gesprekken-cyclus houden (*overdracht, start-doelgesprekken, leerlingbespreking, groepsbespreking over IEP LVS-resultaten - overige toetsgegevens - sociaal klimaat*)
- ondersteuningsteam voorbereiden, agenda opstellen, bijwonen en notuleren
- OPP opstellen in samenwerking met de betreffende leerkracht (-en)
- aanvragen extra gelden
- aanvragen advies of verwijzingen bij het CTO
- aanvragen dyslexie-onderzoeken
- arrangementen begeleiden en bewaken
- in samenwerking met de onderwijsassistenten het rt-rooster opstellen en bewaken
- bijwonen van IB-netwerken (*vanuit Sarkon en scholengroep Texel*)
- TAK-toetsen bij nieuwe leerlingen afnemen (*met name bij kleuters*)
- leerlingdossiers bijhouden
- didactisch rekenonderzoeken afnemen

Taken onderwijsassistent

- Ondersteunen van de leerkrachten bij het uitvoeren van hun werkzaamheden
- Individuele leerlingen begeleiden, met en zonder arrangement
- Werken met kleine groepjes leerlingen, onder supervisie van betreffende leerkracht

3.2 Voorzieningen

De onderstaande lijst toont de voorzieningen die beschikbaar zijn voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Deze voorzieningen zijn veelal gericht op groepen leerlingen met een vergelijkbare ondersteuningsbehoefte.

Voorziening	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Hoogbegaafdheidsklas (deeltijd)			
Hoogbegaafdheidsklas (voltijd)			
NT2-klas			
Schakelklas			

Toelichting voorzieningen

Externe plusklas

Er is een bovenschoolse plusgroep op Texel beschikbaar voor hoogbegaafde leerlingen. Om voor plaatsing in deze boven schoolse plusgroep aanmerking te komen, zijn er diverse voorwaarden waaraan de kinderen moeten voldoen. De Intern Begeleider coördineert de plaatsing van de kinderen. Het OTG besluit of het kind daadwerkelijk deel mag nemen aan de externe plusklas.

Interne plusgroep

Op de Jozefschool is in het schooljaar 2021-2022 gestart met een intern plusklas, genaamd Doelab (voor de kleutergroepen) en Groeilab (voor de groepen 3 t/m 8. De aanmelding hiervoor gebeurt via de intern begeleider, in overleg met de leerkracht en u als ouder.

Ook is er op Texel een bovenschoolse Plusklas beschikbaar voor hoogbegaafde leerlingen. Om voor plaatsing in deze bovenschoolse plusgroep aanmerking te komen, zijn er diverse voorwaarden waaraan de kinderen moeten voldoen. De intern begeleider coördineert de plaatsing van de kinderen, ook hier is intensief contact met u vanzelfsprekend.

NT2 aanbod

De onderwijsassistent/leerkracht werkt 3 keer in de week 20 tot 30 minuten met groepjes kinderen waarvan Nederlands de tweede taal is en waar thuis een andere taal gesproken wordt. Er wordt gebruik gemaakt van het programma Logo 3000 en voornamelijk ingezet op het vergroten van de woordenschat en zinsopbouw. Hierbij wordt gebruik gemaakt van prentenboeken, materialen die betrekking hebben met het thema wat op dat moment wordt behandeld in de groep en de omgeving rondom school.

Rekenondersteuning

Op de Jozefschool is 1 van de onderwijsassistentes gespecialiseerd in rekenen. Zij werkt met leerlingen vanaf groep 3 die een hiaat op het gebied van rekenen hebben opgelopen. Zij maakt, behalve van de methode, hierbij ook gebruik van veel verschillende materialen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan meetmateriaal of het maken van recepten bij het onderdeel verhoudingen.

3.3 Onderwijsaanbod

De onderstaande lijst toont het onderwijsaanbod dat beschikbaar is voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Het onderwijsaanbod betreft hier een methodiek en/of aanpak die is geïntegreerd in het onderwijsprogramma en de leerlijnen van de school, of geïntegreerd kan worden na constatering van een ondersteuningsbehoefte van een leerling.

Onderwijsaanbod	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Aanbod dyscalculie			
Aanbod dyslexie			
Aanbod executieve functies			
Aanbod laagbegaafdheid			
Aanbod meer- en hoogbegaafden			
Aanbod motorische/fysieke ontwikkeling			
Aanbod NT2			
Aanbod sociaal emotionele ontwikkeling			
Aanbod spraak/taal			
Compacten en verrijken			
Preventieve signalering van leer-, opgroei-, opvoedproblemen			
Preventieve signalering van leesproblemen			

Toelichting onderwijsaanbod

Meerkunners / hoogbegaafden

Wanneer het kind eenmaal op school is en de leerkracht signaleert mogelijke kenmerken van hoogbegaafdheid (dit kan in elke groep zijn), dan zal het kind een passend aanbod krijgen. Daarnaast vindt er overleg met de ouders plaats. Indien er twijfels zijn, of er behoefte is om een indicatie te krijgen of er mogelijk sprake kan zijn van HB, dan kunnen we samen met de ouders de Screening 'Hoogbegaafdheid in zicht' afnemen.

De afname van een IQ onderzoek, aangevuld met begaafdheidsonderzoek doen we alleen wanneer we voor de leerling meerwaarde zien in een mogelijke verwijzing naar de plusklas of Eureka.

Daarnaast kan dergelijk onderzoek alleen in uitzonderlijke gevallen plaats vinden wanneer een kind vastloopt; een onderzoek kan dan handvatten geven voor de afstemming van de begeleiding. Het onderzoek wordt uitgevoerd door het Orthoteam nadat het kind besproken is in een OT.

Wanneer ouders zelf graag HB willen onderzoeken, maar de school geen meerwaarde ziet in het vaststellen hiervan, zal de school dit onderzoek niet afnemen.

Kinderen die hoogbegaafd zijn en/of een I+ behalen, hebben veelal behoefte aan verdieping, meer dan de methodes aangeven.

We kiezen ervoor om leerlingen niet te versnellen wat betreft de leerstof. Versnellen heeft als nadeel dat de leerling altijd alleen aan het werk is, extra instructie van de leerkracht nodig heeft en in groep 8 ontstaat er een 'gat'. Leerlingen willen graag betrokken blijven bij de groep. Deels mee doen met de les die de hele groep maakt, is daarom zowel voor de leerling als de leerkracht de beste keus. Om toch tegemoet te komen aan de behoeftes van deze kinderen, wordt de leerstof ingedikt, oftewel: we gaan de leerstof compacten. Zo komt er tijd vrij voor verrijkende opdrachten. Pas wanneer taken moeilijker worden, komt het kind toe aan het werkelijke 'leren leren' en leert het omgaan met bijv. frustraties en doorzetten wanneer het moeilijk wordt.

Compacten en verrijken per vakgebied

Rekenen

Snelle rekenaars

Het adaptieve programma zou ook extra plusopdrachten aanbieden, maar de ervaringen zijn nog niet optimaal. Daarom krijgen snelle rekenaars na de basisstof werken aan Sprinters. Dit is een kiesboek met lichte tempo- en niveaudifferentiatie.

Sterke rekenaars

Sterke rekenaars werken volgens een compactingroute basis en plus waardoor de vrijgekomen tijd besteed kan worden aan verrijkende leerstof.

In de vrijgekomen tijd werken sterke rekenaars werken met Sprinters/RekenXL. Daarnaast werken sterke rekenaars met RekenTijgers. Dit zijn werkboeken met verdiepingsstof en oefent met andere denkmethoden.

Een sterke rekenaar heeft:

- Methodetoetsen 90 % of hoger
- LVS IEP: hoge ontwikkelscore voor de leeftijd.

Groepen 6, 7 en 8

Vanaf groep 6 gaan de leerlingen werken aan het behalen van doelen op het fundamenteel niveau (1F) of het streefniveau (1S). De leerlingen werken in werkboeken op FS niveau of op S+ niveau.

Groep 6 is een overgangsjaar waarin alle kinderen de doelen voorbereidend op het 1S niveau krijgen aangeboden in de leerstof en de toets.

Aan het einde van groep 6 wordt de rekenontwikkeling van elke leerling geëvalueerd, zodat er een weloverwogen keuze kan worden gemaakt voor het beoogde eindniveau. 1F wordt gezien als een uitzondering. Vanaf groep 7 zijn de toetsen op 2 niveaus.

Een leerling die gaat werken in een FS werkboek maakt de toets op het 1F niveau. Het bereidt dus met name voor op het F niveau, maar in iedere les is er de mogelijkheid om voor dat doel de instructie en verwerking op 1S niveau te maken. Het individuele rekenniveau kan namelijk per domein verschillen.

De leerling die werkt in een S+ niveau maakt de toets op 1S niveau. Zowel leerlingen die werken in een FS werkboek als leerlingen die werken in een S+ niveau zullen (verlengde) instructie nodig hebben, omdat ze allemaal naar een eindniveau toe werken.

Taal en spelling

Plusboek van Staal

Begrijpend lezen

De methodetoets wordt gemaakt door de kinderen. Wanneer blijkt dat een leerling een bepaalde leesstrategie beheerst, doet het kind niet mee met de betreffende les uit het volgende blok die de beheerste strategie behandelt. De zelfstandig te verwerken les wordt wel gemaakt. We vinden het van belang dat kinderen bekend zijn met de leesstrategieën zodat deze voor hen ook herkenbaar zijn

in de andere vakken. Daarnaast zal de aanpak voor begrijpend lezen ook aan bod komen in het VO en bereiden we de kinderen op deze wijze hierop voor.

De vrijkomende tijd wordt besteed aan interesseonderwerpen van het kind. Hiervoor kunnen verschillende middelen ingezet worden, zoals: Acadin, webkwestie, projecten van Kinheim, Slimme taal.

Technisch lezen

In groep 3 maken we voor leerlingen met een grote voorsprong een dag/weektaak met hierop de volgende opdrachten:

- Opdrachten vanuit de methode (Zon), zoals aangegeven in de richtlijnen DHH
- Schrijven van een ervaringstekst
- Lezen in eigen leesboek
- Opdrachten uit Humpie Dumpie
- Opdrachten van Slimme taal
- Indien bovenstaande niet voldoende is, worden de projecten van Acadin ingezet.

In groep 4-8 lezen goede lezers zelfstandig in hun eigen leesboek, aangevuld met verwerkingsopdrachten naar keuze.

Kleuters

We vinden het belangrijk dat kinderen al heel jong passende opdrachten krijgen zodat ze de mogelijkheid krijgen om om te leren omgaan met moeilijkere opdrachten en 'faalervaringen' en frustraties die hiermee gepaard gaan. Het is de taak van de leerkracht om het kind af en toe uit zijn comfortzone te halen.

Er wordt daarbij zoveel mogelijk aangesloten bij de keuzes die kinderen zelf maken wat betreft spel/materiaal. Binnen deze keuze wordt verdieping aangebracht, er kunnen bijvoorbeeld andere 'eisen' gesteld worden of aanvullingen met extra materiaal/opdrachten. Bij het ontwerpschema bij de start van een thema wordt dit voorbereid aan de hand van de volgende vragen:

- Welke moeilijkere handelingen zijn er mogelijk?
- Hoe breed je het aantal handelingen uit?
- Welke aanvullingen van materialen zou je kunnen toevoegen?
- Hoe kun je het materiaal voor een ander doel gebruiken?
- Hoe zou de leerling zelf iets kunnen ontwerpen met het materiaal als voorbeeld?
- Welke mogelijkheden tot samenwerking zijn er?

Daarnaast krijgen de kinderen die al verder zijn met lezen een uitdagende opdracht tijdens de leesschrijfhoek.

Minimaal twee keer per week krijgen deze kinderen gerichte begeleiding; één keer tijdens de leesschrijfhoek en één keer gepland in de dagplanning.

Dyslexie

- We behandelen dyslectische leerlingen op dezelfde manier als leerlingen die zwak zijn in lezen/spelling, maar die (nog) niet 'dyslectisch' verklaard zijn. Uit onderzoek blijkt dat dyslectische leerlingen geen andere aanpak nodig hebben, maar vooral meer oefentijd en instructie nodig hebben. Daarnaast proberen we zoveel mogelijk uit te gaan van de individuele onderwijsbehoefte van de leerling.
- De begeleiding van leerlingen vindt zoveel mogelijk plaats binnen de klas en onder verantwoordelijkheid van de leerkracht.

- We zetten allereerst in het op beter leren spellen / lezen. Het gebruik van hulpmiddelen wordt slechts in sporadische gevallen ingezet omdat in de praktijk blijkt dat bijvoorbeeld voorleessoftware niet handig in het gebruik is omdat veel teksten gezamenlijk gelezen en behandeld worden.
- Bij de aanpak van dyslectische leerlingen gaan we uit van de landelijke protocollen Leesproblemen en Dyslexie (Expertisecentrum Nederlands).

MRT

Kinderen waarbij de motorische ontwikkeling minder goed ontwikkeld is, worden gescreend door de vakleerkracht gymnastiek. In samenspraak met de groepsleerkracht en de Intern Begeleider wordt gekeken of aanvullende oefeningen noodzakelijk zijn, de zogenaamde Motorische Remedial Teaching (MRT). Mocht uw kind hiervoor in aanmerking komen, dan wordt er uiteraard contact met u opgenomen.

De lessen MRT worden gegeven in het speellokaal door de vakleerkracht gymnastiek.

3.4 Methoden

De onderstaande lijst toont de methoden die naast het onderwijsprogramma ingezet kunnen worden voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Het betreft een training en/of aanpak die onze school de mogelijkheid geeft om specifieke leerlingen extra te ondersteunen in hun ontwikkelingsbehoefte.

Methode	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Aanpak emotionele ontwikkeling			
Aanpak gedrag(sproblemen)			
Aanpak motorische/fysieke ontwikkeling			
Aanpak sociale veiligheid			
Compenserende dyslexiesoftware			
Preventieve methode leesproblemen			
Rouwverwerking			
Signaleringsinstrument meer- en hoogbegaafden			
Training sociale vaardigheden			

Toelichting methoden

Ondersteuning Sociaal Emotionele Ontwikkeling

Basiskwaliteit

Een steeds belangrijker wordend aspect van het onderwijs is het begeleiden van de kinderen met betrekking tot de sociaal emotionele ontwikkeling. Voor het aanleren en versterken van wenselijk gedrag, het leren samenwerken, verantwoordelijkheid dragen en andere sociaal emotionele aspecten in het kader van burgerschap, gebruiken we de methode "De Vreedzame School". Hierin verwerkt zit de methodiek "Grip op de groep" bestemd om in de eerste zes weken van het jaar de groepsstructuur te versterken. Vanaf schooljaar 2014-2015 is een stevige basis gelegd voor het inzetten van PBS (Positive Behaviour Support).

Basisondersteuning

Wanneer kinderen zich door een bepaalde oorzaak niet of minder snel ontwikkelen op het gebied van deze sociaal emotionele ontwikkeling (al dan niet als gevolg van een aanwijsbare aangetoonde oorzaak als bijvoorbeeld ADHD, autisme gerelateerde stoornissen of anderszins), dan is het aan de leerkrachten om de kinderen hierin specifiek te begeleiden. Met name door de steeds grotere kennis die hierover beschikbaar komt en de steeds hogere eisen die de maatschappij aan de scholen stelt om deze kinderen te begeleiden, is het van belang om hierin continu te blijven scholen en te ontwikkelen.

Het team biedt extra ondersteuning op verschillende terreinen rondom sociaal emotionele ondersteuning. Hieruit blijkt dat de Jozefschool al veel ondersteuning in eenvoudige en enkelvoudige vorm op school kan bieden.

Echter: begeleiding en ondersteuning kunnen bieden is geen "vast" gegeven, maar zal steeds moeten worden afgestemd op de specifieke ondersteuningsbehoeften van het kind. Daarbij komt dat door wisselingen in personele bezetting de ondersteuningsmogelijkheden ook kunnen wisselen. Het hieronder genoemde aanbod geeft dan ook vooral een indicatie weer van de ondersteuning die we in principe kunnen bieden, gerelateerd aan onze ondersteuningsstructuur. Begeleiding zal altijd afgestemd worden in overleg met de ouders en moet passen binnen de mogelijkheden van de school. Wij kunnen nu de volgende ondersteuning realiseren op het gebied van de sociaal emotionele ontwikkeling:

- ADHD: herkennen, opstellen begeleidingsplan, structurele aanpak in de klas, al dan niet met externe ondersteuning
- ASS: herkennen, bieden van veiligheid en een vaste structuur in de reguliere klassensituatie
- meerkunners en hoogbegaafdheid: herkennen, aansluiten bij hun ontwikkelbehoeften in de klas, eventuele plaatsing in de interne en/of externe plusklas.
- Faalangst en concentratieproblemen: herkennen, gerichte begeleiding door individuele gesprekken door interne coach of leerkracht
- Pestgedrag: herkennen, aanpak via anti-pest protocol

Van kinderen die systematisch ongewenst gedrag laten zien bespreken we het gedrag in het gedragsteam en er wordt dan samen met de leerkracht een gedragsfunctieanalyse gemaakt. Daarbij gaan we na wat de functie van het gedrag van het kind is en komen we uiteindelijk tot een plan van aanpak. Deze werkwijze is passend bij de aanpak van PBS.

Extra ondersteuning

In een aantal gevallen hebben kinderen behoefte aan meer specialistische ondersteuning. Zo nodig wordt nader onderzocht welke ondersteuning nodig is. In overleg met het ondersteuningsteam (OT) van de school vindt vertaling plaats in de vorm van een arrangement, waarin doorgaans het ter beschikking stellen van deskundige formatie en/of middelen en duidelijke werkdoelen zijn opgenomen. In goed overleg met de ouders wordt dit opgenomen in het groeidocument. Op de Jozefschool is het mogelijk om ondersteuning te bieden op diverse specialismen, mits hiervoor voldoende extra ondersteuningsmogelijkheden (arrangementen) beschikbaar zijn:

Ondersteuning lezen en spelling

Basiskwaliteit

We besteden veel aandacht aan het leesonderwijs. We hanteren een doorgaande lijn in zowel Technisch als Begrijpend lezen. In groep 1-2 worden voorbereidende activiteiten gedaan en in groep 3 wordt begonnen met het leren lezen. In groep 3 maken we gebruik van de methode Veilig Leren Lezen. Deze methode biedt zowel het lezen als schrijven geïntegreerd aan. Na het aanvankelijk lezen in groep 3, wordt er in groep 4, 5 en 6 veel tijd en aandacht besteed aan het Voortgezet Technisch Lezen. Hiervoor maken we gebruik van de methode Estafette. Daarnaast leggen we veel nadruk op leesplezier, in samenwerking met de bibliotheek wordt er jaarlijks een uitgebreide collectie boeken geleend aan de school. Tegelijk komt de nadruk steeds meer op het begrijpend (en later ook het studerend) lezen te liggen.

Voor het begrijpend lezen gebruiken we ook de methode Estafette vanaf groep 4, waarbij vanaf groep 7 de nadruk meer komt te liggen op het studerend lezen.

Basisondersteuning

De basiskwaliteit van de school is van voldoende niveau om de meeste leerlingen een ruim voldoende leesvaardigheid te laten verwerven.

We toetsen het begrijpend en technisch lezen met behulp van het IEP leerlingvolgsysteem (IEP LVS) en methode gebonden toetsen. Deze laten zien wanneer een leerling (on)voldoende leesvorderingen maakt. Wanneer er sprake is van een stagnatie of juist een versnelling in de leesontwikkeling, dan krijgen deze leerlingen een verlengde en intensievere instructie van de leerkracht of een ander verbreedend aanbod.

Wij zijn er op gericht dyslexie tijdig te herkennen en kunnen leerlingen vanaf groep 1-2 gericht ondersteunen. Het monitoren van kinderen begint al in de kleutergroepen, waarbij we naast observaties, huisbezoeken en gerichte toetsing ook het instrument EduMaps gebruiken om signalen van taalachterstanden of een taalvoorsprong vast te leggen

Extra ondersteuning

Voor leerlingen die ondanks de uitbreiding van de instructie en oefentijd onvoldoende vorderingen maken treffen we extra maatregelen.

Minimaal driemaal per week krijgt de leerling extra ondersteuning van zijn/haar eigen leerkracht met behulp van Bouw! voor groep 2t/m 4, en toneellezen/Ralfi lezen voor groep 5 t/m 8. In totaal gaat het om tenminste één uur per week uitbreiding van leestijd.

Afhankelijk van de vooruitgang die de leerling boekt, brengen we door deze werkwijze ook in kaart of er mogelijk sprake is van een ernstig leesprobleem of leesstoornis. Indien er sprake blijkt te zijn van een hardnekkige problematiek, kan het kind verwezen worden naar een onderzoeksinstituut zoals bijvoorbeeld de Onderwijs Begeleidingsdienst (OBD) voor diagnostiek en behandeling van ernstige dyslexie.

Ondersteuning rekenen en wiskunde

Basiskwaliteit

Over het algemeen verwerven de meeste leerlingen met behulp van het onderwijsaanbod uit de methode voldoende vaardigheden in hun ontwikkeling naar functionele rekenvaardigheden.

De referentieniveaus geven vulling aan de inhoud en moeilijkheid. Voor het basisonderwijs geldt het streefniveau (1S) en fundamenteel niveau (1F).

In de kleutergroepen werken we met dagelijkse observaties en met hulp van een leerlingvolgsysteem volgen we de ontwikkeling van jonge kinderen. We sluiten aan bij de onderwijsbehoeften door een weloverwogen aanbod van activiteiten. We hebben een beredeneerd aanbod van rekenactiviteiten, waarbij we als bronnenboek de methode "Met Sprongen vooruit" hanteren. Ook gebruiken we rekenactiviteiten voor de kleuters van het internet.

De Jozefschool werkt vanaf groep 3 met de nieuwste versie van de methode Pluspunt. Dit is een realistische rekenmethode. Dat betekent dat de methode uitgaat van situaties in het dagelijks leven en niet alleen rijtjes sommen aanbiedt. Binnen een bepaald thema worden er in leerblokken steeds aangeleerde vaardigheden herhaald, waarna de stof met een nieuw rekenonderdeel wordt aangevuld. Zo ontstaat stap voor stap inzicht in de rekenstof. Kinderen worden ingedeeld in drie niveaus, waarbij de leerkracht de kinderen specifieke instructie en verwerking geeft. Na ieder blok wordt door middel van een toets, die de kinderen op de computer maken, bekeken of de leerling de stof beheerst. Afhankelijk van de uitkomst van de toets, krijgt de leerlinggerichte oefeningen, die aansluiten bij zijn of haar niveau.

Kinderen die de stof al goed beheersen krijgen in een aantal gevallen een aparte aanpak, waarbij er gedifferentieerd wordt op tempo, inhoud en hoeveelheid.

In groep 3 tot 8 wordt het aanbod van de methode verrijkt met activiteiten uit Met sprongen vooruit.

Basisondersteuning

De reguliere basisondersteuning bij het rekenonderwijs bestaat uit het structureel werken op 3 niveaus, aangevuld met aparte leerlijnen voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Extra

oefenstof, extra instructie aan de instructietafel of juist extra uitdagende opdrachten stimuleren de kinderen om zich verder te ontwikkelen. In veel gevallen wordt de Intern Begeleider gevraagd om mee te denken over de meest effectieve aanpak voor de leerling.

Extra ondersteuning

Wanneer over een periode van zes maanden een leerling onvoldoende baat heeft bij het afgestemde aanbod (op basis van de methode) is aanvullend (intern) diagnostisch onderzoek nodig om de aard van de problemen beter in kaart te brengen.

Vaak wijst dit onderzoek uit dat de leerling in een of meer leerlijnen hiaten heeft of dat te snel is overgestapt naar een te hoog abstractieniveau. Het is belangrijk vast te stellen of er sprake is van een automatiseringsprobleem of een begripsprobleem. Begrip is vereist, voordat automatisering zich duurzaam ontwikkelt.

Wanneer de bron van de problemen is vastgesteld, kan met behulp van een individueel arrangement gewerkt worden aan ontbrekende of zwakke schakels in de verschillende leerlijnen. Voor een deel kan gebruik gemaakt worden van onderdelen van de gebruikte methode. We zetten als het ware een stap terug en nemen een deel van de leerlijn nogmaals door. Ook staan hulpmaterialen als Met Sprongen Vooruit of RekenRoute ter beschikking om tijdelijk extra accent te leggen op onderdelen van leerlijnen binnen de verschillende domeinen. Een en ander leggen we vast in het handelingsgerichte groeidocument, in samenspraak met ouders/verzorgers.

3.5 Fysieke ruimten

Verder zijn onderstaande fysieke ruimten binnen onze school aanwezig om aan specifieke ondersteuningsbehoefte tegemoet te komen. Het gaat ook om de aanpassingen in onze school die fysieke toegankelijkheid en daarmee deelname aan het onderwijs voor leerlingen met een fysieke beperking mogelijk maken.

Fysieke ruimten
Ruimte met specifiek functies voor bewegings- en leerbehoeften of SOVA
Ruimte voor een time-out
Prikkelarme werkplek of stilteruimte
Ruimte voor één op één begeleiding
Praktijklokalen/-voorzieningen keuken
Ruimte met individuele werkplekken

3.6 Protocollen

De onderstaande lijst toont de protocollen die we binnen onze school gebruiken. Het betreft handelingsrichtlijnen waarmee onze school voorbereid is om snel te kunnen handelen in voorkomende gevallen.

Protocol	Status
Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	Actief toegepast
Protocol anti-pestten	Actief toegepast
Protocol dyslexie	Actief toegepast
Protocol gedrag / sociale veiligheid	Actief toegepast
Protocol medisch handelen	Actief toegepast
Protocol meer- en hoogbegaafdheid	Actief toegepast
Protocol schorsen en verwijderen	Actief toegepast
Protocol voorkomen schoolverzuim en thuiszitters	Actief toegepast

Veiligheid	Antwoord
Leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig	Ja
Personeel zorgt voor respectvolle omgang	Ja
School heeft inzicht in veiligheidsbeleving	Ja
School heeft veiligheidsbeleid	Ja

Toelichting protocollen

Pestprotocol

Het onderwerp “pesten” komt in de eerste schoolweken uitgebreid aan de orde. We besteden ook veel aandacht aan het voorkomen van pestgedrag van kinderen: we spreken duidelijke regels af hoe we met elkaar omgaan en we leren de kinderen hoe te handelen als ze gepest worden of als ze zien dat een klasgenootje wordt gepest. Het Pest Preventie Protocol staat vermeld op de website en is op school in te zien.

Dyslexie protocol

Begeleiding van leerlingen met dyslexie

Uitgangspunten:

We behandelen dyslectische leerlingen op dezelfde manier als leerlingen die zwak zijn in lezen/spelling, maar die (nog) niet ‘dyslectisch’ verklaard zijn. Uit onderzoek blijkt dat dyslectische leerlingen geen andere aanpak nodig hebben, maar vooral meer oefentijd en instructie nodig hebben. Daarnaast proberen we zoveel mogelijk uit te gaan van de individuele onderwijsbehoefte van de leerling.

- De begeleiding van leerlingen vindt zoveel mogelijk plaats binnen de klas en onder verantwoordelijkheid van de leerkracht.
- We zetten allereerst in het op beter leren spellen / lezen. Het gebruik van hulpmiddelen (bijvoorbeeld een spiekschrift) wordt slechts in sporadische gevallen ingezet omdat in de praktijk blijkt dat bijvoorbeeld voorleessoftware niet handig in het gebruik is omdat veel teksten gezamenlijk gelezen en behandeld worden.
- Bij de aanpak van dyslectische leerlingen gaan we uit van de landelijke protocollen Leesproblemen en Dyslexie (Expertisecentrum Nederlands).

We onderscheiden vier niveaus.

Niveau 1: basisarrangement: goed lees- en spellingonderwijs in klassenverband met aandacht voor verschillend in leerbehoeften

Niveau 2: intensief arrangement: extra zorg in de groepssituatie door de leerkracht. Intensivering van lees- en/of spellingonderwijs door uitbreiding van instructie- en oefentijd

Niveau 3: zeer intensief arrangement: specifieke interventies ondersteund en/of uitgevoerd door een zorgspecialist. Verdere intensivering van het lees en/of spellingonderwijs door inzet van specifieke interventies.

Niveau 4: zeer intensief arrangement + zorg: externe behandeling

Niveau 1: Goed lees- en spellingonderwijs

We maken gebruik van aantoonbaar goede methoden voor lezen en spelling.

In groep 3 wordt het lezen en spellen aangeboden via de Kim-versie van Veilig Leren Lezen. Vanaf groep 4 werken we met Estafette voor technisch lezen en laten we de kinderen veel leeskilometers maken in zelfgekozen boeken op hun eigen niveau.

Op het gebied van spelling wordt de methode Staal gebruikt van groep 4 t/m 8. De leerkracht werkt doelgericht, m.a.w. is op de hoogte van de leerlijnen en specifieke doelen van de les. Er is binnen de school sprake van een doorgaande leerlijn. De gebruikte methodes worden effectief gebruikt:

- de methode wordt 'uitgemaakt'
- we plannen minimaal de geadviseerde tijd voor lezen en spelling
- de tijd die wordt gepland is effectieve leertijd

Door te werken met model IGDI komen we tegemoet aan verschillende leerbehoeften van leerlingen.
Kleutergroepen

In de kleutergroepen wordt doelgericht gewerkt aan de tussendoelen beginnende geletterdheid. De gekozen activiteiten zijn doelgericht en sluiten hierbij aan.

De volgende werkvormen worden toegepast:

- interactief voorlezen
- lettertafel, elke 2 weken staat een nieuwe letter centraal
- lettermuur
- leesschrijfhoek, waarbij o.a. de letter van de lettertafel wordt ingeoefend
- verteltafel
- aansluiten bij spontane uitingen van lezen en spelling tijdens spel (zelf regelmatig schrijven, letters verklanken, namen schrijven)
- oefeningen voor het fonemisch bewustzijn m.b.v. de map Fonemisch Bewustzijn van het CPS

Niveau 2 en 3, begeleiding van leerlingen met dyslexie

Intensief arrangement: extra zorg in de groepssituatie door de leerkracht. Intensivering van lees- en/of spellingonderwijs door uitbreiding van instructie- en oefentijd.

Niveau 2

Op dit niveau krijgt de leerling extra instructie en begeleidde inoefening in de klas, ingebouwd in model IGD1. Na de instructie vindt begeleidde inoefening plaats. Vervolgens vervolgt de leerkracht aan de instructietafel met de leerlingen die het nodig hebben de instructie. De rest van de groep is dan zelfstandig aan het werk. De methodes geven gerichte handvatten voor deze extra instructie.

Niveau 3

Als het uitbreiden van instructie- en oefentijd niet voldoende is om de leesvaardigheid te verbeteren, is verdere intensivering van het onderwijs noodzakelijk.

Deze leerlingen zijn gebaat bij een extra intensieve en systematische aanpak door de inzet van een specifieke interventie.

Dit is een aanvulling op de 'gewone lessen'. De leertijd wordt daarnaast met minimaal één uur per week uitgebreid, het liefst verspreid over ongeveer 3x20 of 4x 15 minuten.

We maken hierbij gebruik van de volgende mogelijkheden:

- begeleiding van de leerkracht tijdens de weektaak
- begeleiding door tutores uit de bovenbouw
- begeleiding door stagiaires, vrijwilligers en oud-leerkrachten
- begeleiding door de onderwijsassistent

De inhoud en organisatie van het begeleiding wordt door de leerkracht beschreven in het groepsplan.

We gebruiken de volgende inhoud en bij de begeleiding van (mogelijk) dyslectische leerlingen.

Groep 2

Wanneer de ontwikkeling van het fonemisch bewustzijn en de letterkennis achter blijft, wordt de voorschotbenadering ingezet. Doel is om leesproblemen zo veel mogelijk te voorkomen door kleuters alvast een voorschot te geven op de leesinstructie van groep 3.

Drie keer per week worden met de zwakke lezers de reeds geoefende letters geflitst. Hierbij wordt Spreekbeeld gebruikt. De zwakke lezers krijgen extra inoefening van de letter van de lettertafel met behulp van tactiele materialen: klei, vingerverf, scheerschuim.

Ook wordt de map van het CPS: Fonemisch bewustzijn uitgevoerd, dit gebeurt 3 keer per week in de grote kring. Kinderen waarvan een risico op dyslexie is vastgesteld, krijgen hiervan voor- of herhaalde instructie.

BOUW!

Wanneer kinderen in groep 2 uitvallen op letterkennis/fonemisch bewustzijn én er is in de familie sprake van (mogelijke) dyslexie, dan komt het kind in aanmerking voor het programma Bouw!

Tutorlezen. Voor kinderen waarbij deze criteria minder eenduidig zijn, maken we steeds opnieuw een afweging.

Halverwege groep 2 gaan we na welke kinderen voor Bouw! in aanmerking komen. In groep 3 kan in principe elk moment worden gestart met Bouw! Het programma kan worden gevolgd tot en met groep 4.

Zie voor meer informatie het beleidsstuk over Bouw! Tutorlezen.

Groep 3 tot en met 8:

- Groep 3 en 4: Connect lezen. Voor groep 3 is er Connect Klanken en Connect woordherkenning. Voor groep 4 Connect vloeiend lezen. Drie keer per week, 20 minuten per keer. De uitvoering hiervan wisselt. Het blijkt in groep 3 en 4 ondoenlijk om het Connect

lezen door de leerkracht tijdens de les uit te laten voeren. Daarom maken we gebruik van oud-leerkrachten, stagiaires en klassenassistenten. De laatste 2 kunnen ook de groep 'overnemen' waardoor de leerkracht in staat wordt gesteld om het Connect lezen uit te voeren.

- Groep 5-8: RALFI lezen met behulp van teksten van Nieuwsbegrip, www.RALFI.nl of Kidsweek. Ook teksten uit de zaakvakken kunnen hiervoor gebruikt worden. De totale tijd is 60 minuten, verdeeld over ongeveer 4 'sessies'.
- Toneellezen

Daarnaast:

- Auditief dictee met aandacht voor toepassen van spellingsregels. Au- of ei verhaal. Elementen uit 'Zo leer je kinderen lezen en spellen' van Jose Schraven.
- Gebruik van een stappenplan voor zelfcorrectie bij spelling.
- Spellingkaart of spiekkaart

Niveau 4, zeer intensief arrangement en zorg: externe behandeling

Wanneer leerlingen zwakke lees- en/of spellingsscores blijven behouden, dan kunnen zij in aanmerking komen voor vergoede diagnostiek en behandeling. Met ingang van 1 januari 2009 is de vergoeding van diagnose en behandeling van ernstige dyslexie opgenomen in het basispakket van de zorgverzekering. De vergoedingsregeling geldt echter slechts voor een deel van de dyslectische leerlingen en is gebonden aan strenge criteria:

- Drie keer achtereen een E-score op de DMT
- Er moet een periode van minimaal 1 schooljaar van intensief oefenen aan vooraf zijn gegaan waardoor het blijkt dat het een hardnekkig probleem is.

Op zijn vroegst kan vanaf midden groep 4 een kind hiervoor aangemeld worden omdat er dan drie meetmomenten zijn geweest; meeting M3, E3, M4.

De Jozefschool zorgt ervoor dat het dossier van de leerling ingevuld wordt. Tezamen met het aanmeldingsformulier wordt de leerling aangemeld bij de Onderwijsbegeleidingsdienst (OBD Noordwest). OBD Noordwest is aangesloten bij Onderwijszorg Nederland (ONL), een coöperatie van onderwijsadviesbureaus. Zij neemt vervolgens het onderzoek af. Wanneer het kind dyslectisch blijkt, volgt een intensieve begeleiding door ONL. Deze begeleiding mag onder schooltijd plaats vinden.

Compensatie en dispensatie

Een aantal leerlingen kan baat hebben bij compenserende hulpmiddelen en dispenserende maatregelen (onthefing) naast de extra ondersteuning. Dit moet ervoor zorgen dat de leerling bij de overige vakken zo min mogelijk hinder ondervindt van zijn lees-spellingsproblemen.

Op de Jozefschool wordt gebruik gemaakt van de volgende faciliteiten. Welke faciliteiten worden ingezet is geheel afhankelijk van de ernst van de dyslexie, de behoefte van de leerling en de mogelijkheden in de groep.

- Ondersteuning tijdens de lessen bij opdrachten die veel leeswerk kosten (bijvoorbeeld doordat een ander kind of de leerkracht voorleest).
- Gebruik van hulpkaarten, bijvoorbeeld een tafelkaart, een kaart met tweetekensklanken
- Wanneer een kind het wil, aanbieden van teksten/toetsen in een groter lettertype of de teksten vergroten tot A3. Dit alleen bij hoge uitzondering. De meeste toetsen zijn met lettergrootte 12 gemaakt. Dit is voor de meeste dyslectische leerlingen voldoende.

- Schrijf- en spelfouten worden niet meegerekend bij onderdelen waarbij de spelling niet specifiek getoetst wordt. Dit geldt voor alle vakken. Bij Engels worden fonetische fouten niet fout gerekend.
- Er worden geen plotselinge leesbeurten gegeven.
- Teksten zoveel mogelijk op de computer laten maken met gebruik making van spellingscontrole.
- Een gedifferentieerde beoordeling van dictees (bijvoorbeeld alleen fouten met een bepaalde spellingregel meetellen).
- De schrijftaak verlichten (minder pagina's).
- Extra tijd voor schrijftaken.
- Bij Engelse proefwerken worden fonetische fouten goed gerekend.
- Bij ernstig dyslectische leerlingen worden de toetsen rekenen en begrijpend lezen voorgelezen, alleen in overleg met de intern begeleider en de begeleiding vanuit ONL.

3.7 Leerkrachtvaardigheden

De onderstaande lijst toont de leerkrachtvaardigheden op onze school. Het betreft een zelfoordeel van de school op de indicatoren voor handelingsgericht werken (HGW). Handelingsgericht werken is een methodische aanpak voor het bepalen en organiseren van de ondersteuning die een leerling nodig heeft. De mate waarin een school handelingsgericht werken realiseert, bepaalt mede in hoeverre de school passend onderwijs aan een leerling kan bieden.

De percentages in de eerste tabel zijn een optelling van de scores op de individuele indicatoren. In de tweede tabel zijn de scores per indicator weergegeven.

Legenda vaardigheden

#	Aantal indicatoren
Z	Zeer zwak
O	Onvoldoende
V	Voldoende
G	Goed

Leerkrachtvaardigheden	#	Z	O	V	G
Handelingsgericht werken	14	0 %	0 %	79 %	21 %

Indicator HGW	Score
Onze leraren gaan in hun houding en gedrag nadrukkelijk uit van wat wel kan (ondanks belemmeringen).	Voldoende
Onze leraren werken planmatig en cyclisch aan de leer- en ontwikkeldoelen voor de groep, subgroepjes en mogelijk individuele leerlingen.	Goed
Onze leraren maken (eigen) keuzes in aanbod en aanpak om passend te arrangeren op onderwijsbehoeften.	Voldoende
Onze leraren creëren eigenaarschap van het leerproces bij hun leerlingen.	Voldoende
Onze onderwijs- en begeleidingsstructuur is voor iedereen duidelijk. Er zijn heldere afspraken over wie wat doet, waarom, waar, hoe en wanneer.	Voldoende
Onze leraren evalueren systematisch en periodiek hun leer- en ontwikkeldoelen en stellen deze indien nodig bij.	Voldoende
Onze leraren geven vorm aan het onderwijs op basis van SMART-doelen op korte en langere termijn (in plaats van een vastgestelde methodiek).	Voldoende
Onze leraren verkennen en benoemen concreet de onderwijsbehoeften van leerlingen (o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen).	Goed
Onze leraren reflecteren op de samenhang tussen leerling, leraar, groep en stof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen.	Voldoende

Onze leraren doen actief aan collectieve reflectie op de keuzes en het eigen handelen en dat van collega's.	Voldoende
Onze leraren kunnen reflecties inzichtelijk maken met een door de school gekozen instrumentarium.	Voldoende
Onze leraren zijn zich bewust van de grote invloed die zij op de ontwikkeling van hun leerlingen hebben.	Voldoende
Onze leraren reflecteren op het eigen handelen en het effect daarvan op het gedrag van leerlingen, ouders, collega's.	Voldoende
Onze leraren werken samen met ouders. Ze betrekken hen als ervaringsdeskundige en partner bij de analyse en het bedenken en uitvoeren van de aanpak.	Goed

Toelichting HGW

Handelingsgericht werken

Basis voor een effectieve invoering van het werken met groepsplannen is de cyclus van handelingsgericht werken. Deze cyclus leidt ertoe dat het werken met groepsplannen stap voor stap aangepast en verbeterd wordt. De stappen zijn:

1. Waarnemen/analyseren

Dit is het verzamelen en evalueren van leerlinggegevens uit: IEP LVS en methodetoetsen, het dagelijkse lesgeven, de observaties, een foutenanalyse. Deze gegevens noteren we en met behulp hiervan stellen de leerkrachten het actieformulier op.

2. Begrijpen/interpreteren

Op basis van de gegevens van de analyse trek je conclusies. Je interpreteert wat je ziet en gaat na wat de leerling nodig heeft om zijn of haar ontwikkeling zo optimaal mogelijk te laten verlopen.

3. Plannen van het aanbod

Op basis van de resultaten en analyses en de onderwijsbehoeften cluster je de leerlingen in drie subgroepen. Vervolgens omschrijf je in het groepsplan wat deze leerlingen als groep nodig hebben: je beschrijft het onderwijsaanbod voor de komende periode. Per subgroep omschrijf je dus de doelen, de methodiek, de aanpak, de organisatie en de evaluatie.

4. Realiseren/uitvoeren

De cyclus van HGW

Op onze school ziet die er als volgt uit:

- Bij de start van het nieuwe schooljaar maakt de nieuwe leerkracht op basis van de geëvalueerde actieformulieren van het vorige schooljaar en de analyses van meetmoment 2 IEP LVS plannen op voor de eerste helft van het schooljaar. In het doelstellingengesprek worden de doelen voor halverwege het schooljaar vastgesteld.
- De subgroepen kunnen gewijzigd worden op basis van toetsresultaten en observaties, bijgehouden op actieformulieren en dagplanningen. Daarnaast kan het zo zijn dat een kind op het ene onderdeel van een vakgebied iets anders nodig heeft dan op het andere onderdeel.
- Na de toetsing van januari, vindt een volledige cyclus plaats: de onderwijsplannen worden geëvalueerd en indien nodig aangevuld. Na het analyseren van deze resultaten worden indien nodig nieuwe subgroepen ingedeeld. De doelen voor de groep zoals vastgesteld in het doelstellingengesprek worden geëvalueerd en er worden nieuwe doelen opgesteld voor het eind van het schooljaar.
- In april vindt net als in de herfst een tussenevaluatie plaats.

- Na de toetsing van mei evalueert de leerkracht aan het eind van het schooljaar de individuele leerlingen.
- Voor de start van het nieuwe schooljaar wordt door de leerkracht een indeling in drie subgroepen gemaakt, zodat de nieuwe leerkracht hier de aangeboden (verlengde) instructies kan baseren. Individuele plannen worden door de leerkracht opgesteld, in elk geval tot de herfstvakantie, zodat de nieuwe leerkracht direct kan starten met de ondersteuning op maat.

4. Organisatie van de ondersteuning

Om de gewenste ondersteuning te bieden aan onze leerlingen kennen we een ondersteuningsroute binnen onze school en werken we samen met externe organisaties.

4.1 Ondersteuningsroute binnen de school

Inrichting ondersteuningsroute

Wanneer leerlingen extra ondersteuning nodig hebben in hun ontwikkeling, dan kunnen we de ondersteuning telkens een niveau opschalen, waarbij de inzet van externen en ouders steeds belangrijker wordt. Wij onderscheiden vier niveaus die we hieronder beknopt weergegeven.

De school zelf kent drie ondersteuningsniveaus van basisondersteuning:

Zodra blijkt dat de groepsleerkracht meer ondersteuning nodig vindt, worden ouders/verzorgers direct ingelicht. De ondersteuning en het niveau daarvan wordt altijd besproken.

Niveau 1: basisondersteuning

- De leerkracht(e) observeert de leerling en beschrijft zijn/haar gedrag en resultaten.

De resultaten van methode-gebonden toetsen bieden goede aanwijzingen. De ondersteuning kan direct in de groep gegeven worden door gebruik te maken van effectieve instructie: instructie waarbij leerlingen actief betrokken zijn.

- de groepsleerkracht geeft in een eerste gesprek de ondersteuning van het kind aan: ondersteuning in de klas en bv. door wie;

Niveau 2: basisondersteuning

- de groepsleerkracht en ouders bespreken het vervolg. Als het eerste niveau van ondersteuning niet genoeg heeft opgeleverd, besluit de groepsleerkracht:

-of zijn/haar ondersteuning te intensiveren;

-of de intern begeleider van de school te consulteren;

-of de leerling in te brengen in een leerlingbespreking in de onder- en/of bovenbouw;

Doorgaans zal dit leiden tot meer gerichte ondersteuning die verantwoord wordt in het groepsplan.

Ondersteuning die buiten de groep gegeven wordt kan daar onderdeel van uitmaken.

Niveau 3: basisondersteuning

Leerlingen die ondanks de geschetste ondersteuning onvoldoende succesvol blijven worden besproken in het onderwijsondersteuningsteam (OT) van de scholen. Het OT bestaat uit de directeur, de intern begeleider en een orthopedagoog eventueel aangevuld samen met één of meer externe deskundigen. Ouders worden uitgenodigd om deel te nemen aan deze bespreking. Als al niet eerder gestart is dan wordt in ieder geval m.i.v. deze fase het Groeidocument van het SWV gehanteerd.

Het OT kent doorgaans een vaste procedure van inbreng en de bespreking kan leiden tot:

Een verdere intensivering of aanpassing van de al geboden ondersteuning;

Gerichte ondersteuning in of buiten de groep door inzet van extra ondersteuningsformatie waarover de school beschikt (onderwijsondersteuner, onderwijsassistent, leerlingbegeleider, remedial teacher)

Het uitvoeren van handelingsgericht/ psychologisch onderzoek,

Een overgaan naar niveau 4

Niveau 4: extra ondersteuning

Wanneer er door een OT geen mogelijkheden meer in het kader van basisondersteuning gezien worden, verhuist het groeidocument (dossier) naar het OTG van de scholengroep met de vraag een arrangement voor extra ondersteuning toe te kennen. Het OTG bestaat uit een ervaren en onafhankelijke orthopedagoog en drie intern begeleiders uit verschillende scholengroepen. Het OTG kan een aantal arrangementen toekennen:

- Diagnostisch (geen regulier onderzoek maar specialistisch, b.v. logopedie)
- Begeleidingsarrangement (coaching van de leerkracht)
- Jeugdzorgarrangement
- Combinatie van arrangementen

Niveau 5: diepte ondersteuning

Op dit niveau geldt dat een verwijzing naar één van de voorzieningen van het samenwerkingsverband de beste optie lijkt. De Commissie Toelating Onderwijsvoorzieningen (CTO) geeft in voorkomende gevallen Toelaatbaarheidsverklaringen (TLV) af zonder welke een leerling niet deel kan nemen aan Speciaal Basisonderwijs (SBaO) Speciaal Onderwijs (SO).

De mogelijkheid tot deelname aan het Eureka-onderwijs (hoogbegaafden) wordt vastgelegd in een Toelatingsbesluit, af te geven door de CTO.

Samenwerking met ouders bij de ondersteuning

Onze school werkt samen met ouders.

De taak om ouders te betrekken bij de ondersteuning ligt bij de:

- Intern begeleider
- Schoolmaatschappelijk werker
- Gedragsspecialist / orthopedagoog
- Leraar / mentor
- Ondersteuningscoördinator
- Deskundige van het samenwerkingsverband
- Directie, team- of afdelingsleider
- Zorgcoördinator
- Jeugdhulpprofessional

Toelichting op de samenwerking met ouders

Ouderhulp op de Jozefschool

We vinden het op de Jozefschool van groot belang dat er een hechte samenwerking is tussen ouders en school. Niet alleen op onderwijskundig gebied is dit van belang, ook bij andere zaken die op school spelen is deze samenwerking essentieel. Bij vele activiteiten op school, zoals lezen, sportdagen, computerhulp, knutselmiddagen, het rijden ten behoeve van excursies etc. zijn vaak veel ouders nodig om een activiteit doorgang te laten vinden.

Het enthousiasme van de ouders die meehelpen en meedenken bij de dagelijkse gang van zaken en de ontwikkeling van de school werkt zeer stimulerend voor het gehele team en wordt enorm gewaardeerd!

Regelmatig wordt een beroep gedaan op de inzet van ouders bij activiteiten.

Een andere vorm van ouderhulp is het meedenken bij de invulling van ons onderwijs. U heeft als ouders een goede kijk op de ontwikkeling van uw kind en de wijze waarop uw kind het onderwijs ervaart. We nemen daarom uw inbreng zeer serieus en gaan graag met u in gesprek over manieren om ons onderwijs nog beter te maken.

U kunt hiervoor altijd terecht bij de directie of de leerkracht van uw kind. Daarnaast zijn er reguliere momenten om dit soort zaken met ons te bespreken. Denk aan rapportavonden, ouderavonden, via de MR of in een onderwijscafé. We houden ons zeer aanbevolen voor uw opmerkingen en suggesties!

Ondersteuningsteam

Onze school werkt met een ondersteuningsteam. Een ondersteuningsteam is een deskundig team dat bij elkaar komt om leerlingen te bespreken die extra ondersteuning nodig hebben.

Ons ondersteuningsteam bestaat in ieder geval uit de:

- Schoolmaatschappelijk werker
- Gedragsspecialist / orthopedagoog
- Leraar / mentor
- Jeugdhulpprofessional
- Ouders
- Leerlingbegeleider
- Intern begeleider
- Ondersteuningscoördinator
- Directie, team- of afdelingsleider
- Zorgcoördinator

Ons ondersteuningsteam komt minimaal 8.0 keer per jaar bij elkaar.

Aanmeldproces

Wanneer een leerling wordt aangemeld bij onze school wordt altijd onderzocht wat zijn/haar extra onderwijs- en/of ondersteuningsbehoeften zijn voordat de leerling ingeschreven wordt op school. Wanneer de school niet kan voldoen aan de onderwijs- en/of ondersteuningsbehoefte van een leerling wordt er gezocht naar een passende plek.

Bij leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften vindt warme overdracht plaats met de voorschoolse voorziening of de vorige school.

De verantwoordelijkheid voor het aanmeldproces ligt bij:

- Directie
- Onder-/bovenbouw coördinator
- Leraar
- Intern begeleider

Toelichting op het aanmeldproces

Procedure bij verwijzing naar het speciaal (Basis)onderwijs

Als er bij een leerling sprake is van een achterstand op leer- en/of gedragsgebied die zo ernstig is dat onze school zelf niet in staat is voldoende begeleiding te bieden, wordt met de ouders overlegd of plaatsing op een Speciale school voor Basis Onderwijs beter zal zijn. Het gaat er hierbij niet alleen om of een kind al dan niet op de Jozefschool kan blijven, maar vooral om de vraag waar het kind zich het

beste kan ontwikkelen. Daarna vindt er doorgaans een onderzoek plaats. Dit wordt door het eigen specialisten en de school uitgevoerd. Blijkt uit het onderzoek dat overplaatsing naar het speciaal onderwijs wenselijk is en de ouders het daarmee eens zijn, dan melden we het kind bij de CTO aan voor een toelatingsonderzoek. De CTO bepaalt uiteindelijk of plaatsing terecht is en of u uw kind kunt aanmelden voor onder andere De Kompasschool, de Speciale school voor Basisonderwijs of op een andere school voor Speciaal Onderwijs in de kop van Noord-Holland. In al deze gevallen wordt u door de school zorgvuldig meegenomen in dit proces en ondersteunen we u bij de vervolgstappen.

4.2 Samenwerking met kern- en ketenpartners

Onderwijssector

Onderstaande lijst laat zien met welke onderwijssectoren onze school samenwerkt.

Onderwijssector
Regulier basisonderwijs (bao)
Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)
Voorschool (ko)
Speciaal onderwijs (so)
Hoger onderwijs (hbo/wo)
Voortgezet speciaal onderwijs (vso)
Speciaal basisonderwijs (sbo)
Regulier voortgezet onderwijs (vo)

Keten- / Kernpartner

Onderstaande lijst laat zien met welke partners onze school samenwerkt. Deze partnerorganisaties bieden gespecialiseerde ondersteuning of hulp in en rond de thuissituatie, voor opvoeding, gezondheid of veiligheid. Deze samenwerkingsrelaties bepalen mede in hoeverre de school in staat is om ondersteuning af te stemmen met overige hulp.

Keten-/kernpartner
Schoolmaatschappelijk werk / gezinswerker
Jeugdhulpverlening
Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
GGZ / Jeugd-GGZ
Centrum Jeugd en gezin (CJG)
Begeleider passend onderwijs van het SWV
Club- en buurthuis
Jongerenwerk
Leerplichtambtenaar
Lokale overheid/gemeente

Toelichting samenwerking

Motorische Remedial Teaching (MRT)

Op Texel worden de scholen door de gemeente ondersteund om zogenaamde Motorische Remedial Teaching te geven aan kinderen. Kinderen die zich op motorisch gebied onvoldoende ontwikkelen, worden gescreend door de leerkrachten bewegingsonderwijs. Wanneer blijkt dat er sprake is van een structurele motorische achterstand, wordt een behandelplan opgesteld. Tijdens gerichte activiteiten in de eigen speelzaal of de Beatrixzaal wordt de motoriek verbeterd. Ook hiervoor geldt dat u als ouder/verzorger altijd op de hoogte wordt gesteld.

Onderwijs Begeleidings Dienst

Onze school heeft geregeld contact met de onderwijsbegeleidingsdienst OBD-Noordwest.

De begeleiding bestaat uit:

- Systeembegeleiding: inhoud geven aan de basisschool, schoolplanontwikkeling en specifieke teamscholing.
- Leerlingbegeleiding: dyslexieonderzoek, observatie bij kleuters en adviesgesprekken met de Intern Begeleider.

Ook het komende jaar zullen we regelmatig een beroep doen op zowel systeembegeleiding voor de school als voor begeleiding en onderzoek van leerlingen met een hulpvraag.

Sociaal team Texel

Opvoeden en opgroeien is leuk, maar soms ook lastig. Als ouders er samen met hun omgeving niet uitkomen, kunnen zij best wat advies of hulp bij gebruiken. Of het nu gaat om babyverzorging of om pubers, om voeding en gezondheid of om gedrag en ontwikkeling. Er zijn tal van organisaties en professionals die hierbij kunnen helpen. Bij het Sociaal Team Texel kunt u terecht voor vragen over opvoeden en opgroeien. Alle scholen op Texel hebben een inlooppunt, waaronder De Jozefschool. Hoe het sociaal team werkt vindt u terug op <https://www.texel.nl/sociaalteam>. Daar kunt u 24 uur per dag terecht voor informatie over opvoeden en opgroeien. Informatie over tal van onderwerpen en veelgestelde vragen vindt u hier terug.

Hulp van externe specialisten

Af en toe bereiken ons verzoeken van ouders die hun kind begeleiding van een externe specialist willen bieden.

Uiteraard hebben ouders/ verzorgers hierin een eigen verantwoordelijkheid. Indien u van externe specialisten gebruik wilt maken, dan stellen we het zeer op prijs als we hierbij betrokken worden. We hebben immers hetzelfde doel voor ogen: het welzijn en de ontwikkeling van uw kind. Wanneer deze hulp onder schooltijd moet worden geboden, dan kunnen we in principe aan deze verzoeken niet voldoen. Wettelijke regelingen, waaronder onder andere de leerplichtwet, zorgen ervoor dat het recht en de plicht op onderwijs gewaarborgd blijft. Stichting Sarkon heeft beleid opgesteld waaraan externe ondersteuning moet voldoen, dit is in te zien op school. Ook voor meer informatie kunt u terecht bij de directie van de school.

5. Planvorming en cyclisch werken

In dit hoofdstuk is beschreven hoe we binnen onze school de ondersteuning borgen door cyclisch werken in een PDCA-cyclus.

5.1 Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

In dit schoolondersteuningsprofiel (SOP) legt onze school vast welke ondersteuning de school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Ook staat hierin welke ambities de school heeft voor de toekomst.

Het SOP van onze school wordt jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd.

De Directie, team- of afdelingsleider is verantwoordelijk voor de actualisatie.

5.2 Ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP)

Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, stelt onze school een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op. Hierin staan de onderwijsdoelen en ondersteuning beschreven.

De OPP's van onze leerlingen worden jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd.

6. Bijlage

Overzicht specialisten

In dit hoofdstuk vind je een overzicht van alle specialisten met de bijbehorende definitie die gehanteerd wordt in de vragenlijst van Perspectief op School.

Specialist	Definitie
Beeldcoach en/of video-interactie-begeleider	Een deskundige die is bedoeld om leraargedrag te verbeteren door middel van persoonlijke begeleiding of het bespreken van video opnamen.
Begeleider passend onderwijs	De begeleider passend onderwijs richt zich op het leerproces en de ondersteuningsvragen van leerlingen en leraren.
Dyscalculiespecialist	Een dyscalculiespecialist is een deskundige in het signaleren van dyscalculie bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Dyslexiespecialist	Een dyslexiespecialist is een deskundige in het signaleren van dyslexie bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Fysiek specialist (zoals motorisch remedial teacher)	Een deskundige die extra onderwijshulp verleent in het kader van de bewegingsopvoeding. Zij richten zich op de ontwikkeling van het bewegingsgedrag van het kind.
Gedrag / sociale vaardigheden specialist	Een sova-specialist is een deskundige die helpt in de ontwikkeling van vaardigheden die betrekking hebben op de omgang met anderen. Bij sociale vaardigheden horen onder andere: inzicht hebben in de ander, goed kunnen luisteren, aandacht hebben voor andermans gevoelens en conflicten oplossen.
Jonge kind specialist	Een deskundige die zich heeft gespecialiseerd in de ontwikkeling en behoeften van het jonge kind.
Logopedist	Een logopedist in het onderwijs is een paramedicus die preventie, zorg, training en advies biedt met betrekking tot de primaire mondfuncties (zuigen, slikken en kauwen), het gehoor, de stem, de taal en de spraak.
Meer- en hoogbegaafdheid specialist	Een deskundige in het begeleiden van leerlingen met een aanleg om tot uitzonderlijke prestaties te komen.
Minder- en laagbegaafdheid specialist	Een deskundige die zich bezig houdt met leerlingen die minder dan gemiddeld begaafd zijn.
NT2-specialist	Een specialist op het gebied van Nederlandse taalverwerving voor leerlingen met een anderstalige achtergrond.
Ondersteuningsadviseur / gedragswetenschapper	De ondersteuningsadviseur kenmerkt zich als een gedragswetenschapper met brede kennis van de school, die bijdraagt aan de ontwikkeling van leerlingen met gedragsproblemen. Zij coachen hierin vaak leraren, ambulant begeleiders en anderen. Veelal is dit een psycholoog of orthopedagoog.
Orthopedagoog	De orthopedagoog maakt voor mensen met ontwikkelings, leer- en gedragsproblemen een behandel- en begeleidingsplan dat hun situatie kan verbeteren. Zodoende probeert de orthopedagoog ervoor te zorgen dat zij de hulp krijgen die het beste bij hun karakter en problemen aansluit, met als doel hun ontwikkeling te optimaliseren en hun

	participatiekansen te maximaliseren. Orthopedagogiek is dus een specialisatie in het wetenschappelijk onderwijs.
Psycholoog	Een psycholoog is een professioneel deskundige in de psychologie, de wetenschap die zich bezighoudt met het innerlijk leven (kennen, voelen en streven) en het gedrag van de mens.
Reken-/wiskunde-specialist	Een reken- en wiskundespecialist is een deskundige in het signaleren van reken- en wiskunde problemen bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Taal-/leesspecialist	Een taal- en leesspecialist is een deskundige in het signaleren van taal- en leesproblemen bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Interne begeleiding	Een deskundige die zich bezig houdt met coördinerende, begeleidende en innoverende taken op school.
Leerlingbegeleiding	Een deskundige die leerlingen met problemen bijstaat, adviseert of doorverwijst.
Remedial teaching	Een deskundige die hulp verleent aan leerlingen met leerproblemen of gedragsstoornissen (zoals faalangst).
Zorgcoördinatie	Een deskundige die zich bezig houdt met coördinerende, begeleidende en innoverende taken op school.